

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita B. Matris Teresæ, De Iesv Fvndatricis Monasteriorvm Monialivm & Fr. Carmelitarum discalciatorum ex prima regula

Ribera, Francisco de

Moguntiaë, 1603

Cap. VII. In quo tractatur, quibus modis paulatim gratiam sibi à Domino datam perdiderit, & qualem vitam peccatis subiectam tenere incœperit, & refert, quam sit damnosum in monasterio monialium non ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-43365

mea se extendat fortitudo, & quam sim debilis, & quam parum possim, si continuo gratiam tuam non concesseris, & iuueris, vt te non derelinquam. Placeat tuæ Maiestati, ne à te derelinquar, cum hoc mea culpa prouenire posset, nec scio quomodo hic viuere debeam, cum omnia sic sint incerta, videbatur mihi impossibile ô Domine, vt te in toto derelinquerem, sed cum toties te dereliquerim, fieri non potest, quin timeam, quia discedendo à me paululum, in terram concidi. Benedictus sis semper, quia licet te dereliquerim, me totaliter non dereliquisti, ita vt non surrexerim, manum mihi semper porrigendo, quam aliquoties reui, sed neque intelligere volui qualiter me sapius de nouo vocaueris, vt modo dicam.

CAP. VII.

In quo tractatur, quibus modis paulatim gratiam sibi à Domino datam perdidit, & qualem vitam peccatis subiectam tenere inciperit, & refert, quam sit damnosum in monasterio monialium non seruari clausuram.

INcipiebam me recreationibus dare, ex vna vanitate deueni ad aliam, ex occasione alteram arripui, in illis persistebam, & sic anima mea fuit vanitatibus inuoluta, vt me puderet, in tanta conuersatione de oratione tractare. Longè à Deo recessi, causa erat, quia dum peccata multi-

multiplicarentur, diuinorum gustus diminui
cœpit, nec non virtutum consolatio. Videbam
clarissimè ô Domine Deus, quod defectus vene-
rit à me, quia deficiebam à te. Hæc periculosior
fuit deceptio, quam vnquam Diabolus mihi fa-
cere poterat, vt sub specie humilitatis orare ti-
merem, videndo, me ita deprauatam: vt que mi-
hi melius videretur me aliis conformare, cum-
que memetipsam iudicarem nō admodum ma-
lam esse omnibus alijs peior eram, & sufficiebat
mihi tantummodo horas illas vocaliter legere,
ad quas obligabar. De orationibus mentalibus
parum curabam, nec multum curabam, tantam
cum Deo habere conuersationem: vnde cum
dæmonibus stare promerebar, quia populum
decipiebam, & in exterioribus bonam habebam
apparentiam. Monasterium in quo manebam
culpam non habuit, quia per meam astutiam,
bonam quam de me habebant opinionem, mihi
conseruare studebam: licet tamen vitam spiri-
tualem de industria non confinxerim, quod
sciam. Non recôrdor me vnquam Deum per hy-
pocrisin vel vanā gloriam offendisse, diuina me
protegente gratia, quia adueniente primo mo-
tu, tantam sensi pœnam, vt Diabolus cum per-
ditione abscesserit, vt ego cum lucro remanse-
rim: vnde in eo me parum tentauit, & si Deus
me instanter tentari permisisset, sicuti alios, for-
sitan etiam cœcidissem: sed sua diuina Maiestas
in hanc vsque horam me in hoc custodiuit, sit
semper nomen eius benedictum. Imò cruciabar
ex eo,

ex eo,

ex eo, quod populus bonam de me haberet opinionem, cum scirem, quid in me lateret. Quod verò à populo noluerim haberi peruersa, iuuenili meæ ætati tribuendum erat. In tanta vanitatis occasione & conuersatione, me sepius subduxi, vt orationibus vacare possim, & cum Deo conuersari. Delectabat me in pluribus locis suam habere depictam effigiem, & oratorium, quò ad deuotionem maiorem prouocarer. De alijs malè dicere non libenter audiebam, nec de similibus quæ virtutis apparentiam non habebant: interim vt vana & curiosa me noueram existimare in illis, quæ à mundo in præcio haberi solent. Moniales magnam mihi concedebant libertatem, & maiorem quam alijs senioribus concedere solent. De me securæ erant, nouerant enim, quod nunquam sine licentia aliquid fecissem, sicuti nonnullæ quæ per parietum foramina, de nocte cum alijs loquuntur, Deus enim mei curam habebat. Videtur mihi, quod in quibusdam non benè fecerim, sed potius malè: considerando quædam non sine magna animaduertentia, aliorum honorem in discrimine ponendo, cum egomet fuerim peruersa, & reliquæ bonæ: quasi bonum fuisset, vt quod aliæ fecerunt, ego quoque fecissem. Verè malum illud non ita erat periculosum, sicuti alias fuisset, licet satis fuerit; sed ideo damnosum videtur, quia eius monasterij clausura strictè non obseruabatur; sed me ad infernum deduxisset, si Deus per suum fauorem singularem, & per alia media,
ex isto

ex isto periculo me non liberasset, & maximum est, quando mulierum monasterium est in libertate, & potius est iter ad infernum, quàm contra earum fragilitatem remedium. Hoc quod dico, nolo vt intelligatur de illo monasterio, in quo fui, nam ibidem sunt quamplurimæ, quæ Deo strictè inferuiunt, idque in multa perfectione, quibus Deus deesse non potest; & bonum est illis fauere, cum in illo integra seruetur religio, sed de alijs dico, quæ mihi magni doloris causam præbent, vt necesse sit, vt Deus singulari vtatur vocatione, idque non semel, sed sæpius, vt saluentur: ex quo consuetudo inoleuit, vt honores sint in precio, & huius mundi oblectamenta, vtque obligatio monastica cõtèptui habeatur: faxit Deus, vt quod peccatum est, virtuti non tribuatur, sicuti mihi sæpius contigit, & difficile est vt intelligar, & necessarium sit, vt Deus manum suam apponat. Si parentes, meum sequerentur consilium, postquam eorum filias nolint collocare in monasterijs, in quibus in via salutis progrediantur, sed potius in quibus maius imminet periculum, quam in mūdo, ad minus pro illarum honore sint cõtenti, vt tenuioribus fortuna nubant, quàm eiusmodi monasterijs tradant, si alioqui non sunt in virtutib⁹ benè fundatæ, & in pietate educatæ, & faxit Deus, vt hoc iuuat, vel potius domi detineant, quia si in adolescentia sunt ad malum pronæ, diu celari non poterit, & Dominus in fine manifestabit, & sic sibi ipsis neque alijs tantum inferent damni, &

E

ali-

aliquando omnis culpa in illas est conijcienda, quia viam quã inueniunt apertã, ingrediuntur; & de multis dolendum est, quia dum putant se mundum relinquere, vt Deo inferuiant, vtque mundi pericula fugiant, in mille mundis sese inueniunt, nec sciunt, quomodo sese defendere debeant, nec aliquod inuenire remedium; ex quo adolescentia, sensualitas, & Diabolus inuitant, vt mundana sequantur. Vidi in similibus locis, vt bonum iudicent, per dicendi modum, vt videãtur in parte hæreticis similes, qui excœcari volunt, dicentes, bonum esse, quod ipsi sequuntur, & sic credunt, licet etiam non credant, testimonium illis reddendo conscientia ipsorum; cum in seipsis habeant qui illis dicunt, heresim grauissimum esse malum. Perniciosus sanè religionis status, tam virorum quàm mulierũ, vbi religio non seruatur, & vbi in vno eodemq; monasterio sunt duę viæ: vna virtutis & religionis, altera religionis defectus, & omnes quasi æqualiter incedũt, cum per peccatorum multitudinem, viam imperfectam ingrediuntur, & cum sint plures mali quàm boni, ista magis frequentatur & fauetur, sed è contra via verè religionis negligitur, & ideò magis verè religiosus & religiosa sibi timere debet, si volunt serio eorum vocationi satisfacere, & in eiusmodi sunt cõstituti monasteriis. Magnam debent in eorum conuersationibus adhibere cautelam, contra Dæmonum insultus, & ideo nescio quare quidam admirentur eo quod in ecclesia Dei tot inuenian-

uenian-

ueniantur mali, posteaquam illi qui aliis prælu-
cere deberent, & esse omnium virtutum orna-
mentum, veræ religionis spiritum nostrorum
sanctorum, qui religionem fundauerunt, dereli-
querunt, faxit Deus, vt ipse remedium ponat,
prout omnino necessarium esse videtur, Amen.

Cùm itaque in eiusmodi fuerim conuersa-
tione, nihil inde mihi distractionis aut damni
euenturum persuadendo, eo quod vsus iam in-
ualuerat, quod postea euenisse cognoui, mihi
nihil nocere videbatur magis quàm alijs quod
me meliores esse videbam, ex re tam vniuersali,
prout erat; quando vna Monialis, aliam visita-
bat, sed non animaduvertebam quod bonitate
me præcellerent, & illud quod mihi magnum
erat periculum, in alijs non tantum esse, vt quæ
sine aliquo periculo ita conuersari poterant: li-
cet aliud non fuerit quam tempus malè collo-
catum.

Manendo cum quadam persona quam no-
ueram, & conuersando, Dominus mihi manife-
stauit quod eiusmodi amicitia & conuersatio
non conueniret, & me illuminando in tanta cæ-
citate se ipsum Christus mihi repræsentauit ma-
ximo cum rigore, demonstrando eiusmodi actū
sibi minimè placere. Vidi ipsum oculis animæ
meæ, multò clarius quam si oculis corporis ip-
sum vidissem, & talem in me reliquit impressio-
nem, vt quamuis iam præterierint viginti sex
anni, videar ipsum adhuc habere præsentem.
Ego mansi timore perculsa nec non plurimum

conturbata: & illam personam deinceps videre nolui. Magnum mihi intulit damnum quod nesciuerim, aliquid sine oculis corporeis videri posse, & Diabolus ne illud crederem, me iuuuit, persuadendo id fore impossibile; quodq; vidento errauerim, & q̄ Diabolus id potuerit effecisse, vel simile quid, licet tamen illa semper in me remanserit opinio, q̄ Dñs fuerit, quodq; illusio non esset; sed quia secundum meum gustum nō erat, ego mihi ipsi mentiebar, cumq; de hac re cū nemine audebam conferre, prædicta persona non sine importunitate rediit, mihi persuadendo, non fore malum cum eiusmodi conuersari, quodq; propterea nullum fieret honoris mei iactura, sed potius reputationis incrementum, & sic ad eandem redij conuersationem, non tantum tunc, sed etiam alijs vicibus, multisq; annis eiusmodi familiaritas pestifera durauit; persuadendo mihi nullum subesse malum, cum tali persona conuersari, prout erat, quamuis quandoque clarè viderem, bonum non esse, sed nemo mihi vnquam alicuius distractionis causam præbuit, illa persona excepta, cui multū afficiebar.

Stando itaq; alia quadam vice cum eadē persona, aliæ superuenerunt, quæ nos viderunt, & vna nobiscum quoddam animal in modum bufonis magnæ, maiori quadam agilitate percurrens conspexerunt, velocius currebat quam similia animalia solent, & non poteram imaginari, quod ex tali loco prodire posset, idq; medio die, sed neque ibi vnquam fuerat, & quæ circa
me

me operabatur, non videbantur carere mysterio, ita quod illa nūquam obliuioni tradere poterō. O Deus quibus, quantisque modis me adiuuisti, parum tamen profuit.

Erat eo in loco monialis quædam senex, mea consanguinea, admodum religiosa Dei famula, me monens sæpius, & quædam prædicens: sed ego non tantum illi non credebam, verum indignabar, & sine ratione scandalizari videbatur. Hoc dico vt mea malignitas & singularis Dei bonitas magis elucescat, & quomodo propter meam ingratitude infernum promeruerim, & hæc scribo etiam eum in finem, vt si fortè Deo sic disponente, aliqua monialis eiuscemodi legerit, meo exemplo admoneatur, & cautius meo damno discat, quomodo conuersari debeat. Rogo, vt in nomine Domini nostri Iesu Christi eiusmodi conuersationes & recreationes fugiāt; faxitque Deus, vt tales illusiones, ab aliquibus meo exemplo auferantur, cum per me aliquæ fuerint deceptæ; persuadendo illis malum non esse, & in tanto periculo eas reddendo securas, magna cum cæcitate, in qua ego ipsa eram: sed illas illudere non intendebam, sed meo exemplo multorum malorum causa extiti; persuadendo mihi peccatum non esse. Dum in principio infirma essem, nesciens pro salute animæ meæ præualere, magnum mihi venit desiderium alios adiuuandi, & est ordinaria incipientium tentatio, licet mihi benè successerit. Amando namque vehementer patrem meum, cumque

donum orationis mihi à Deo datum magnum videretur, quo maius in hac vita inueniri non potest, per indirectam viam quæsiui, vt etiam huic exercitio pater vacaret: hinc ipsi aliquos dedi libros, ad hunc finem conuenientes, cumque virtutibus præditus esset, prout ante dixi, huic exercitio seipsum optimè accommodauit: & ita in quinque vel sex annis profecit, vt Deum laudauerim, atque magnam consolationem inde perceperim. Eius molestiæ multæ erant & diuersæ, sed in omnibus seipsum voluntati diuinæ subiecit. Visitauit me sæpius, mecum de Deo loquendo.

Posteaquam verò ita per conuersationes distrahi inciperem, & esse sine orationis exercitio, me visitando putabat me eam esse, quæ prius fueram; ferre illud non poteram cum orationis exercitium per annum non habueram, vnde ne illuderetur, & iudicando maiori humilitati id ascribendum; & ista fuit maior tentatio, quam vnquam habui, per quam in perditionem præcipitabar, & vbi pridie Deum offenderam, altero die me colligere volebam, vt occasiones vitare. Pater itaque credendo, quod cum Deo more solito tractarem, dolebam satis ipsum in eo decipi, & significauit, qualiter amplius orationis exercitium non haberem, nullam indicando rationem, sed tantummodò meam indispositionem allegabam, nam licet ab illa infirmitate conualuerim, aliter non deerant. Pater mihi credebat, hanc esse causam putans, ob quam orationis exerci-

erci-

exercitium intermiseram, sed cum ille non mentiretur, secundum conformitatem illius, de quo cum ipso tractabam, ego etiam mentiri non debebam, utque melius crederet, dicebam me satisfacere in choro seruiendo: licet illa non fuerit causa sufficiens, intermittendi orationis exercitium, cum vires corporis non requirantur, ut fiat, sed tantummodo amor, & consuetudo, posteaquam Dominus semper dat commoditatem, si alioqui nos velimus. Dico semper, quia licet per infirmitates aliasque occasiones per aliquod temporis spacium impediatur, tamen alia non desunt commoditates, tanta enim semper est sanitas, ut pro eo sufficiat, & in ipsa infirmitate & occasionibus vera inuenitur oratio; quando anima amore abundans, offert quod patitur, & recordatur pro quo patitur, & mille alia sese offerunt. Hic amor exercetur, cum non habeat vires faciendi orationem. Parua adhibita in illo tempore diligentia, multa inueniuntur bona, quae ego experiebar, quando puram habebam conscientiam, tunc maxime quando Dominus per tribulationes a nobis tempus orationis adimit. Pater vero ob bonam quam de me conceperat opinionem, & ob eius in me amorem, mihi credebat, imò compatiiebatur; sed cum esset in tam alto statu, non diu mecum manebat, sed simul atque me vidisset abiit, dicendo tempus esse perditum, & ego, quae illud in vanitate transigebam, parum curabam. Non fuit pater solus, sed

multi alij secum, quibus consilium dederam, ut sese in oratione exercerent, idque adhuc eo tempore quando vanitatibus immersa essem. Quando viderem illos orationibus vocabulis addictos, dicebam quod meditari deberent, illosque iuuabam libros administrando, desiderium enim, ut alij Deo inseruirent, habui semper: ab illo tempore quo orare cœpi. Videbatur mihi quod postquam ego Domino non inseruirem, ut debebam, & ne perderem illud, quod sua diuina Maiestas mihi concesserat, studebam ad minus ut alij loco meo ipsi inseruirēt. Illo eodemque tempore Pater in morbum incidit, ex quo vitam cum morte commutauit, diebus aliquot durauit, ipsum ut ministrarem accessi, licet ego nihilominus multò magis in anima quàm ipse in toto corpore, infirmarer, vanitatibusque inuoluta essem, quamuis ut cognoscere potuerim obnoxia peccato mortali nõ fuerim; tantummodo quod tempus inutiliter consumpseram, & si peccatum mortale in me cognouissem, in eo non remansissem. Magnas in eius infirmitate habui molestias, credo equidem, ut cum pro me multas sustinuerit pœnas, eas mihi reddiderit, & quamuis ego infirma essem ei inseruire studebam, magnamque sentij penam quam non demonstrabam, & remansi usque dum moreretur. Benedictus sit Deus ex morte quam fecit, moriendi desiderium habēs. Post extremam vnctionē petijt, ut animam suã Deo commendaremus, utque misericordiam
implo-

implorarem, & suæ Maiestati diuinæ fideliter
inferuimus, atque considerarem, quomodo
omnia transeunt & finiuntur: & lacrymando do-
lorem magnum quem sensisset, demonstrauit, re-
ferendo quantum doleat, eo quod religionem
strictissimam non sit ingressus, quò Deo melius
inferuere potuisset. Teneo pro certo, quod Do-
minus aliquo iudicio quindecim diebus, ante
sibi significauerit, se moriturum, nam ad aliud
non, quàm ad animæ suæ salutem attendebat.
Principium suæ infirmitatis fuit, humerum do-
lor excessiuus. Dixi ipsi, quod cum ita deuotus
Domino extitisset, quando crucem portat, vo-
luerit etiam, vt experiretur qualem ipse sensisset,
& hoc dicendo consolabatur, & nunquam de
dolore conquerebatur. Tribus diebus extra se
remansit, & eo quo mortuus est die ad se redijt,
ita quod omnes admirarentur, & tam diu vixit,
vt ipsemet (Credo) recitaret, & ad medietatem
perueniens, exspirauit, facies eius vt Angeli ali-
cuius apparebat.

Sed nescio in quem finem hæc dixerim, nisi
vt meam accusem malitiam, vt quæ eius vitam
sanctam noui, eumque piè morientem vidi, in-
de melior fieri debuissem. Ipsi Confessarius
erat quidam Pater Ordinis Sancti Dominici, a-
lioqui doctissimus, qui minimè se dubitare di-
xit, quin recta ad cælum iuerit, multi enim præ-
terierant anni, quibus eius audierat confessio-
nem, candoremque suæ conscientie multum
laudabat. Et me multum iuuuit, cum eidem con-

fiterer, magnamque adhibuit diligentiam, ut statum periculosum cognoscerem in quo anima mea versabatur: voluit ut singulis quatuordecim diebus communicarem, & sic cum eodem conuersando, de mea tractabam oratione, precipiens mihi ne illam intermitterem vnquam, cum exinde non nisi singularem expectare deberem utilitatem. Itaque eam reassumere incipi, licet occasiones non vitauerim, & ab illo tempore nunquam intermisi. Maxima tunc afficiebar anxietate & dolore, videbam enim per orationem meos defectus. Ab vna parte me vocabat Dominus, ab altera, mundum sequebar. Diuina me consolabantur, mundanis tamen adhuc addicta eram, videbar velle duo illa extrema, & inuicem contraria reconciliare, utpote vitam spiritualem & gustum temporalem. In oratione molestabar, quia spiritus non dominabatur, sed subijciebatur, & præualere non poterat. Multis annis ita perseueraui, ut mirer quomodo sustinere potuerim tantam in me contrarietatem, & quod vel vnum vel aliud non dereliquerim. Hoc vnum scio, quod in mea non fuerit amplius potestate, ut penitus orationem derelinquerem, quia Dominus suam mihi supposituit manum, qui me amabat, quod mihi postea maiorem fauorem demonstraret. O Deus, si deberem oēs malorum referre occasiones, quas à me remouit, & quomodo me denuò in illis cōiecerim, nec non pericula in quibus incidi, & ex quibus me liberauit Dominus, & meas actiones, ex quibus

quibus cognosci poterat, qualis nam eram, & in minimis ostendendo, si quæ in me erat virtus, & procurando, vt in oculis omnium bona viderer, ita quod me ipsam multum æstimaue-
rim.

Nam licet vanitates meæ aliquoties transparue-
rint, videntes alia quædam, bonam habentia ap-
parentiam, malum in me latere non credebant.
Prouenit hoc totum, quia Deus, cui nota sunt
omnia, ita expedire videbat, quo personæ illæ
quibus postea de Dei seruitio locuta sum, mihi
aliquahter crederent. Respiciebat sua diuina
bonitas, non mea peccata, sed desiderium, quod
aliquando habueram ipsi inseruendi, & pœ-
nam, eo quod illud ad effectum perducere non
potuerim. O Domine animæ meæ, quomodo
potero magnificare gratiam quam mihi tunc
tua exhibuit maiestas diuina, nam quò magis
illam offendebam, me per pœnitentiam dispo-
nebas, vt melius tuum amorem & gratiam gu-
starem. O Domine tu me disponebas, me-
diante delicata & pœnosa castigatione maiori,
q̄ mihi dari poterat, & ex maximo in me amo-
re, mea castigasti delicta, idque eo ipso quò mi-
hi maior infligi pœna debuisset, non credo me
extra propositum loqui, licet bonum esset si ex-
tra me essem, cum mihi de nouo mea in mentem
veniat ingratitude & malignitas. Affligebar
magis in tali statu gratiam recipiendo, quam
si in peccata grauiâ incidendo castigata fui-
sem, & ex eo magis confundebar & molesta-
bar,

bar, quam ex omnibus meis infirmitatibus & molestijs, quia sciebam me, vt castigarer, promeruisse, & ex tali castigatione ex aliqua parte pro peccatis meis satisfacere potuissem; sed recipere omnidie fauorem, illumque malè impendere, quem receperam, erat mihi grauissimum tormentum, prout omnibus esse deberet, qui aliquam Dei habent cognitionem & amorem, quodque etiam facilè cognoscere potest, qui habet animum generosum & nobilem, virtutibusque ornatum. Hinc mihi lacrymæ & indignatio, experiendo quod in oratione sentiebam, & considerando quod fuerim in præcinctu vt caderem, licet desideria mea & determinationes per illud temporis spacium firma remanserint. Magnum sanè est malum, cum anima in tali existens periculo sit sola. Videtur, si aliquem habuissem, cum quo conferre licuisset, mihi ita profuisset, vt non cecidissem, ad minus propter eius verecundiam, posteaquam coram Deo non erubesceram: & ideo consulerem ipsis, qui in principio faciunt orationem, sibi procurent amicitiam, & conuersationem, cum personis, qui de huiusmodi rebus tractant. Res est enim magni momenti: etiamsi ad aliud nil prodesset, quam quod inuicem in oratione iuuant; & idè magis, cum ibi maius sit meritum. Si enim in conuersationibus & affectionibus humanis, licet bonæ non sint, procurant habere amicos, quibus quæ mente conceperunt indicant, vt magis gaudeant, vanas illorum referendo

ferendo cogitationes : Quare quis prætermittere deberet, qui verè Deum incipit amare, & illi inferuire, quin cum aliquo tractet, suas molestias & delectationes referendo, vt quando orare incipiunt? Quia si vera est amicitia quam cupit cum sua Maieftate, de vana gloria non timeat, & quando primi motus insurgunt, ex ista pugna cum merito liberabitur : & credo quod qui ista intentione procedit, & se & alios, qui ipsum audient, adiuuabit, & maiorem habebit experientiam in addiscendo, & suos amicos docendo. Qui de hoc loquendo, vanam sentiet gloriam, non minorem habebit deuotè missam audiendo, si ab aliis videbitur, nec non in aliis operibus ad quæ sub pœna obligatur, & quæ ob vanam gloriam intermitteri nõ debent: & est tan-ropere necessarium illis, qui adhuc in virtutibus non sunt benè fundati, cum multa occurrant contraria, & mali inueniantur amici, ad malum incitantes, vt non sciam, quomodo hoc debeam ampliare. Videtur quod Diabolus hac arte sit vsus, vt quæ est magni, in decipiendo, momenti, qua, se benefaciendo abscondunt, vt non cognoscantur ab alijs, neq; videantur: qui verè amare student, & tentando Deum manifestant opera minus bona, & in hoc laudandi sibi videntur. Nescio si in hoc malè dico, vel stultè loquor, si ita est, tua Reuerentia deleat quod scribo, si verò non est, supplico, vt meam simplicitatem adiuuet, & de suo adiungat, quia diuina ita frigide modò tractantur, vt necessarium sit,

fit, vt vnus ab alio adiuuetur, quò in ministerio diuino progrediatur. Et sicut boni consulant, si in vanitatibus & mundi voluptatibus proceditur, & pro illis mille sint, qui animaduertunt, vt corrigantur, verùm si qui sunt, qui Deo inseruare incipiunt, multi obmurmurant, ita vt necessarium sit aliquos habere, qui eos defendant, quoadusque benè fundati tædio non afficiantur, dum eos pati contingit: quia alias multùm angustiantur. Hinc factum esse existimo, vt quam plurimi sancti sese in desertum contulerint: estque humilitatis signum, sibi ipsi non fidere: & sperare quod illos Deus adiuuabit per illorum orationes, quibuscum conuersantur, participata enim charitas crescit. Sunt mille alia bona, quæ inde proueniunt, quæ referre non auderem, nisi experta essem. Verùm quod sim inter omnes debilior, sed nihil perdet, qui se humiliando omnium est fortior, & illi credit qui experientiam habet. De me dicere possum, quod si Deus mihi hanc veritatem non manifestasset, & media mihi non dedisset, quò ordinariè tractare potuerim, cum personis qui orabant, modò cadendo, modò surgendo, paulatim in infernum descendissem; qui vt caderem multos habebam amicos, qui me incitabant, sed vt resurgerem, me solam inueniebam; & miror quod non semper in terram cadendo in terra permanserim. Si deus diuinæ bonitati & misericordiæ, cum ipsa mihi manum porrexerit, sitq; semper benedicta, Amen.